

Változtatás átvezetésére

kötelezett példány:

nem kötelezett példány:

Példány sorszám:

Fogászati asszisztens feladatai extraorális röntgenfelvételek készítésekor MP 020.ST

Készítette: Kiss Tiborné

Fogászati asszisztens

Átvizsgálta: Varga Emese

Röntgen vezető asszisztens

Csege Ibolya

MIB vezető

Jóváhagyta: Dr. Bágyi Kinga

A Fogorvostudományi Kar dékánja

M ó d o s í t á s o k

Sorszama	Dátuma	Leírása
1	2010. 05. 30	A protokoll teljes körű aktualizálása
2	2016.05.23	A protokoll teljes körű aktualizálása
3	2018.05.17.	A protokoll teljes körű aktualizálása
4	2019.11.18	előlap módosítása, névváltozások átvezetése
5	2021.10. 26.	2.; 4.; 7.;13.

1. Fogászati (dentális)radiográfia célja: egyes fogak, azok szájüregi részének és periapikális terének, a környező fogágnak, a teljes fogazatnak, az állcsontoknak és egyéb képleteknek (arcüreg, állkapocsízület) vizsgálata

2. Extraorális felvételek

Extraorális felvételeknek nevezzük azokat a röntgenfelvételeket, amelyeknél a film vagy a szenzor a szájüregen kívül helyezkedik el.

2002. februárjától digitalizált formában készítjük el a következő felvétel típusokat:

- Orthopantomogramm (panoráma felvétel)
- Oldalirányú cephalometriás felvétel (telelateláris felvétel)
- Antero-posterior cephalometriás felvétel (AP-tele felvétel)
- Valóságű kettős ízület felvétel zárt és nyitott szájjal
- Sinus felvétel

A digitális technika előnyei:

- a kép azonnal megjelenik a monitoron
- nincs filmfelhasználás
- nincs filmkidolgozás
- a hagyományos, filmalapú technológiához képest környezetbarát
- a felvétel digitálisan nagyítható, élesebbé tehető, távolságok mérhetőek rajta
- a felvételek tárolása digitálisan, a Kar számítógépes adatbankjában történik, a kezelőkből a program hozzáférhető

3. Teleröntgen felvétel:

Az arckoponya saggitalis és vertikális dimenziójának diagnosztizálására alkalmas, valamint az arckoponya és az agykoponya viszonyainak tanulmányozására, a csontok és a lágyrészek egymáshoz való relációjának megítéléséhez.

A teleröntgen felvétel 1,5 m távolságból készülő speciális koponyafelvétel.

A felvétel technikáját illetően a mérések és az összehasonlíthatóság miatt a mediansaggitalis és a frankfurti horizontális sík pontos beállítása szükséges, ez a fül- valamint az orrtámaszték használatával történik.

4. Panoráma felvételi módszer

A leggyakrabban alkalmazott extraorális felvétel típus.

A panoráma felvételi módszer extraorális, keskenysugaras forgó rétegfelvételi radiográphiái technika, amelyben a röntgentubus a beteg mögött, az érzékelő a beteg előtt mozdul el.

Főbb alkalmazási területei:

- új beteg áttekintő (kiegészítő) vizsgálata
- állcsont kórképek
- törés gyanújának igazolása
- rágóizületi elváltozás
- kiterjedtebb fogpótlások és fogszabályozás előtt
- bölcsességfogak vizsgálata
- fejlődési rendellenességek vizsgálata
- gyulladások feltérképezése

5. Gyermek extraorális felvételei

A gyermekek felvételeinél szükség lehet a szülő segítségére. Ha a szülő a felvétel ideje alatt bent marad a gyermekkel a vizsgálóban, a szülőre is ólommellényt adunk.

6. A felvétel kidolgozása

A felvételek digitális szenzor használatával készülnek, a szenzor az érzékelt jelet a számítógépnek továbbítja, amit az digitális képpé alakít.

7. Az extraorális röntgenfelvételek dokumentációja

A páciensek a kar orvosai által kitöltött röntgen vizsgálatkérőlappal érkeznek, amin a kért felvételek szerepelnek. A páciens adatait a röntgennaplóban és a számítógépben regisztráljuk. Az elkészült röntgenfelvételeket a számítógép elmenti és tárolja. Az elektronikusan feladott vizsgálatkérést a medikai rendszerben visszaigazoljuk és elszámoljuk.

8. A páciensek sugárvédelme:

Ionizáló sugárzással szemben:

A röntgensugárzás ionizáló sugárzás, mely a szervezetre biológia hatással van.

Mindegyik páciens védeni kell, hogy a beteget érő sugárterhelés az ésszerűen elérhető legalacsonyabb legyen. Ehhez a páciensre ólomgumi védőmellényt adunk.

A felvételek készítésekor lehetőleg párhuzamos technikát alkalmazunk.

Terhes nőt a terhesség első 3 hetében tilos röntgensugárzásnak kitenni, és a terhesség 3. hónapjáig lehetőleg kerülni kell a röntgenfelvételek készítését.

Fertőzésekkel szemben:

A felvételek készítésekor az asszisztens gumikesztyűt és szájmascot visel. Az ráharapóra, illetve az orrtámaszra egyszer használatos műanyagzacskó kerül, melyet minden beteg után cserélni kell.

Az ólomkötényt, a röntgenkészüléket és a széket minden beteg után fertőtlenítyük.

9. A röntgenező védelme:

A felvétel exponálásakor az asszisztens a felvételező helyiségen kívül tartózkodik, az exponálást ólomárnyékolású fal és ajtó mögül végzi, a páciens ólomüveg ablakon át tartja szemmel.

A felvételező a felvétel beállításakor gumikesztyűt és szájmaszkot visel.

10. Az vizsgálat menete extraorális röntgenfelvételek készítésekor

- a készülék üzembe helyezése (számítógép és rtg. készülék működésének ellenőrzése), számítógépes szoftverindítás
- a fogorvos által kiállított felvételkérő-lap ellenőrzése. A beteg adatainak bevitele a számítógépbe.
- a beteg felvilágosítása, a vizsgálat menetének elmagyarázása (nőknél terhességre rákérdezni) szemüveg, fogsor, fülbevaló, nyaklánc eltávolítása
- ólomkötény feladása a betegre
- a beteg beállítása a felvételhez, a fej beállítása az irányvonalak segítségével
- az exponálást a röntgenasszisztens biztonságos, sugárvédett helyről végzi, miközben a beteg a felvétel készítése alatt mozdulatlanul áll
- a felvétel minőségének ellenőrzése a számítógép monitorján, a kész felvétel elmentése tárolás céljából
- dokumentáció kiadása, a beteg visszairányítása a fogorvoshoz
- az asszisztens előkészíti a vizsgálatot a következő beteg fogadására (rtg gép, kötény, ráharapó fertőtlenítése)

11. A felvételeken látható:

- az alsó állcsont
- a felső állcsont
- állkapocsízületek
- sinus maxillarisok

12. Digitális röntgentechnika alkalmazása a DE

2012 márciusától a Fogorvostudományi Karon a röntgenfelvételek csak digitális rendszer alkalmazásával készülnek. A digitális érzékelőről a képi információ közvetlenül a számítógépre kerül.

13. Felhasznált irodalom

Dr. Orosz Mihály: Fogászati asszisztensek és dentálhigiénikusok könyve

Dr Ferenczi Károly: Fogászati röntgenológia

Martonffy Katalin: Fogászati radiológia